

Humoros BUDAPEST

Mindent elvehettek Budapeستől a nehéz idők, kenyerét, jólétét, gondtalan könnyelműségét, sőt még kedélyét is, de egyet el nem vehettek: humorát. Azt a speciálisan pesti humort, amelynek semmi köze a jóléthez, gondtalansághoz, kedélyhez, sőt ellenkezőleg, amely mindenben igazolja azt a régi szép meghatározást, hogy a humor: mosoly, könnyek közt.

Mert valóban: nincs tulságosan sok okunk a nevetésre, annál több a sírásra, Budapest ma a világ legsíróbb városa és a humor mégsem fogy ki az emberekből. Persze, ez a humor inkább ama bizonyos akasztófával van összefüggésben, mint a nap-sugaras derűvel, ez a humor inkább keserű, mint édes, inkább sós, mint jóízű, de azért tagadhatatlanul: humor.

Emlékezzünk csak vissza: volt-e Budapestnek keserveesebb korszaka valaha is a kommunizmus hónapjainál és az ezt követő idők sötét nyomoruságánál? És a tipikusan pesti humor tán sohasem patakozott bőségesebben, mint éppen ezeknek a szörnyű időknek vigasztalanságában. Igaz, hogy akkoriban ez jelentette a vigaszt és a derű végső szikráját a lelkekben, a humor volt az egyetlen szelep, amelyen át a keserűség rengeteg feszítőerejű gőze utat talált, hogy szét ne vesse a kazánt.

Most már annyiban javult a helyzet, hogy az emberek legalább hangosan kisíránkoznak magukat, viszont annyival rosszabbodott, hogy ez a síránkozás már-már általánossá vált. És miért sir a pesti ember? Mert nincs pénze. De a budapesti humor most sem tagadja meg magát. Azzal a jellegzetesen csibészes cinizmussal, azzal a furcsa öngunnyal, amely az összes nagyvárosok humorától megkülönbözteti a budapesti humort, még a saját síránkozását, sőt ennek eredendő okát, a pénztelenséget is kifigurázza.

Egyik képtünkön a mai Budapest egyik legáltalánosabb és legszomorubb látványa szemlélhető: a lehuzott redőny. De az üzlet tulajdonosának ma nem jut eszébe, hogy a régi idők kifogásaival éljen: átalakítás miatt zárva; vagy: leltározás miatt az elárusítás szünetel; vagy:

új helyiségbe költözés miatt olcsó ki-
 árusítás, — szó sincs róla. Valami
 betyárosan szilaj gesztussal, va-
 lami cinikusan tréfás rezigná-
 cióval táblát akaszt ki a mai
 Budapest kereskedője üzleté-
 nek lehuzott redőnye fölé és
 a táblán nyíltan beismeri:
 tönkrementem, maradványai-
 mat olcsón árusítom.
 Hát persze, hogy ez a hu-
 mor meglehetősen szomorú,
 de ha elképzeljük, hogy a
 békevilágban mennyire lehe-
 tetlenség lett volna ilyen fel-
 írást olvasni egy bezárt bolt
 felett, — meg kell értünk a
 dolog tragikomikumát.

A másik bolt felett ilyen tábla:
 pénztelenség miatt kiárusítás.
 Nemkevésbé szomorú, de nemke-
 vésbé mosolygató ez is. Mert —
 hogy-e? — ha valaki pénztelenség miatt
 kiárusítja ki az üzletét, akkor a vásárló-
 közönségtől sem várhatja, hogy pénze legyen,
 lévén a „pénztelenség”, mint gazdasági fogalom,
 általános tünet.

Annyi bizonyos, hogy az ember nehezen tudná meg-
 vonni a különbséget „tönkremenés” és „pénztelenség” kö-
 zött, de az is bizonyos, hogy így, valósággal kiplakátózva,
 egyformán keserű humorként hat mind a kettő.

De nemcsak szegénységével viccel a jó budapesti pol-
 gár, hanem egyéb bajaival, gondjaival is. Vagy talán
 nem kedves az a tábla egy trafik ablaka felett, amely
 udvariasan felszólítja a mélyen tisztelt betörőket, hogy
 ne fáradjanak, mert éjjel nem találják meg fáradságuk
 gyümölcsét az esetleg felfeszített ajtó mögött? Vagy az a
 felírás, amely a vurstli egyik ringlispiljén azzal csábítja
 a körhintasportot kedvelő közönséget, hogy a 16 filléres
 menetjegyben már a vigalmi és forgalmi adó is benne-
 foglaltatik? Kinek jut még eszébe, mint a pesti embernek,
 hogy írásban érintkezzék a netán jelentkező betörővel,
 akitől szerény kis üzletét félti, vagy hogy a ringlispilén
 viccelje ki az adóprést?

Bizony, bizony, ha másunk már nincs is, humorunk
 még van.

